

ADRESE BÜYÜTEÇ PROJESİ
ÇALIŞMA ZİYARETLERİ KİTAPÇIĞI
23-26 EYLÜL 2010 / İSTANBUL

PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ KURUMLAR

PROJE DESTEKÇİLERİ

Adrese Büyüteç Projesi; Toplum Gönüllüleri Vakfı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Gençlik Çalışmaları Birimi ve Sivil Toplum Kuruluşları Eğitim ve Araştırma Birimi ortaklığı ve Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu ile National Endowment for Democracy'nin finansal desteği ile uygulanmaktadır. Proje kapsamında Adana, Aksaray, Ankara, Erzurum, Hatay, İstanbul, İzmir, Kars, Kilis, Kocaeli, Konya, Malatya, Muğla, Samsun ve Trabzon illerinde oluşturulan yerel izleme grupları buldukları illerde gençlere sunulan, sunulması gereken hizmetlerin mevcudiyetini, ulaşılabilirliğini, kalitesini ve verimliliğini tespit etmeye yönelik bir sivil izleme çalışması yapmaktadır

2010 yılı içerisinde izleme grupları tarafından, belediye gençlik merkezleri, üniversitelerin Avrupa Birliği ofisleri, üniversitelerin Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlıkları, Kent Konseyi Gençlik Meclisleri, Kredi ve Yurtlar Kurumu Yurtları'na toplam 90 izleme ziyareti yapılmıştır.

Proje 2011 yılı Nisan ayına kadar devam edecek ve yapılan izleme çalışmalarının çıktılarının, gençler tarafından karar alıcılar ile paylaşıldığı bir lobicilik aktivitesi ile içinde bulunduğu proje dönemini sonlandıracaktır.

Proje kapsamında 23-26 Eylül 2010 tarihlerinde İstanbul'da projenin yerel ekiplerinden temsilcilerin katılımı ile bir çalışma ziyareti düzenlenmiştir. Çalışma ziyaretinin hedefi, yerel ekiplerin Adrese Büyüteç projesi kapsamında yaptıkları araştırma, sivil izleme ve savunuculuk faaliyetleri konusunda kapasitelerini artıracakları örnekler ile tanışmalarını sağlamaktır.

Çalışma ziyaretleri kapsamında şu kurum ve kişiler ziyaret edilmiştir:

- Uluslar arası Af Örgütü / Cennet Özcömert
- Doğa Derneği / Derya Engin
- Konda / Bekir Ağırır
- Kamu Harcamalarını İzleme Platformu / Nurhan Yentürk
- Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği / Şehnaz Kıymaz Bahçeci
- Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı / Başak Ersen – Zeynep Meydanoğlu
- Eğitim Reformu Girişimi / Batuhan Aydagül – Işık Tüzün
- Hale Akay
- Sosyal Değişim Derneği / Levent Şensever
- Çocuk Çalışmaları Birimi / Gözde Durmuş

Çalışma ziyaretleri kapsamında; randevu talebimize olumlu karşılık veren, bizlere vakit ayıran, deneyimleri ile projemize güç katan tüm kişi ve kurumlara teşekkürü bir borç biliriz.

Bu kitapçık ile çalışma ziyaretlerinde yer alan kişi ve kurumlarla yapılan görüşmelerden kısa notlar sizlerle paylaşılmaktadır.

Proje hakkında detaylı bilgi için : www.adresebuyutec.net

Uluslararası Af Örgütü – TÜRKİYE

<http://www.amnesty.org.tr/ai/>

Çalışma Ziyaretleri kapsamında, kurum ile “Uluslararası Af Örgütü 2010 Raporu: Küresel adalet boşluğu milyonları istismara maruz bırakıyor” raporunun temel alındığı görüşmede;

- Af Örgütü’nün kuruluşundan başlayan süreç ve Türkiye ofisinin kuruluşundan bu güne kadar geçen süreç anlatıldı.
- Af Örgütü’nün çalışma şekliyle alakalı olarak, raporlama ve izleme süreçlerinde başka ülkelerden uzmanların çalışıyor olması konusu, metot olarak Adrese Büyüteç ekibine katkıda bulundu. Dışarıdan uzman çalıştırmak-katılımcı izleme metodu karşılaştırması ve bilginin raporlama için kullanım şekli Adrese Büyüteç ekibi için yeni bir metot ve yaklaşımla tanışma fırsatı oldu.
- Bilginin izleme-raporlama-savunu süreçlerinde kullanımıyla ilgili olarak Af Örgütü’nün nesnellik ve aktivistlerin güvenliğini gözetme yaklaşımı hem TOG hem de Adrese Büyüteç ekibi için yeni bir yaklaşım olarak göze çarpıyor.
- Af Örgütü’nün savunu süreçlerinde resmi kurumlarla ilişkisi karşı durma yerine işbirliği yapma olduğu için Adrese Büyüteç ekibi konuyu tartışmalı buldu. Af Örgütü, kurumlarla pazarlığa girmek ya da karşı durmak yerine bilgiyi yorumsuz olarak ortaya koyarak stratejik olarak resmi kurumlarla ilişkilerini germemeyi tercih ediyor. Bu durum savunu süreçlerinde ilerleme kaydetmek konusunda Adrese Büyüteç ekibine uzak bir tutum olarak görüldü.

KONDA Araştırma ve Danışmanlık

<http://www.konda.com.tr/index.php?sf=7>

Bekir Ağırdir ile yapılan görüşmede, toplumsal araştırmaların önemi, yöntemi ve içerikleri hakkında bilgi almak hedeflenmiştir.

- Görüşmenin büyük kısmı anlamlı bir istatistik bilgiye ulaşmak için KONDA’nın kullandığı “örneklem metodunun” paylaşılmasıyla geçti.
- Adrese Büyüteç ekibi için yeni olan bu örneklem metodu içinde “demografik durum, coğrafya, birbiriyle ilişkili olma durumu, eğitim seviyesi” gibi ölçülebilir ve gözlemlenebilir temellerin kullanılması izleme-araştırma metotları arasındaki en net fark olarak ortaya çıktı.
- Araştırmacıların metot olarak kullandıkları “tanımlı ölçek” ve “nitelikli bilgiye ulaşmak için konuya hassas olmayan tarih aralığında araştırma yapmak” katılımcılar için yeni ve ufuk açan bir fikir olarak öne çıkıyor.
- Hem araştırma hem de izleme metotlarında, elde edilecek verinin sağlıklı yollardan elde edilmesi ve bu bilginin etkili kullanımı, katılımcılar tarafından kritik nokta olarak algılandı.

Doğa Derneği

<http://www.dogadernegi.org/ana-sayfa.aspx>

Doğa Derneği ile yapılan görüşme savunuculuk ve kampanyacılık temelinde gerçekleşmiştir. “Hasankeyf Yok Olmasın!” kampanyasındaki deneyimlerin paylaşılmasının hedeflendiği görüşmede;

- Konuşma Doğa Derneği'nin çalışma alanını tanıtmayı ve genel olarak yaptığı çalışmalardan bahsetmesiyle başladı.
- Öncelikle savunuculuk yürütülecek alan hakkında bilgi toplamak gerekliliğinden bahsedildi. Bunun için uzmanlarla yürütülen bir çalışma yapıldığı belirtildi.
- Çalışmanın hemen ardından tespit edilen sorunlu alanların nedenleri arasında önem seviyesi yüksek olan 3 neden üzerinde durmaya başlandığı paylaşıldı. Bu üç neden; baraj yapımı, kötü avlanma ve doğal alanların tahrifi olarak belirtildi.
- Bunun ardından sorunlara yol açan bu 3 temel nedenin ortadan kaldırılmasına ilişkin çalışma yürütmeye başladığı paylaşıldı. Hasankeyf Kampanyası da bu nedenlerin ortadan kaldırılması hedefiyle ortaya çıkıyor.
- Katılımcılar savunuculuk yapılacak alan hakkında bilgi toplamak, sorunları tespit edip nedenleri ortaya koymak ve savunuculuk faaliyeti yürütmek üçlemesi ile Adrese Büyüteç arasındaki bağı açıkça görebildiler.

Kamu Harcamalarını İzleme Platformu

<http://www.kamuharcamalariniizlemeplatformu.org/index.html>

Prof. Dr. Nurhan Yentürk'le yapılan görüşmede kamu harcamalarının izlenmesi süreci üzerine deneyimler paylaşılmıştır.

- Birçok alanda sivil inisiyatiflerin devletin birçok politikasını izlemeleri konusuyla giriş yapıldı.
- Kamu Harcamaları devletin sosyal harcamalarına odaklanmıştır. Bu harcamaların eksikliklerini göstermek ve bu eksiklikler üzerinden öneri oluşturmak anlamında platform gayet önemli ve Türkiye'de olmayan bir iş yapmaktadır.
- Platformun kuruluşundan önce bir eğitim ve bir kamp gerçekleşmiştir. Bu etkinliklere gelen STK'lar ile izlemenin yapılmış olması önemli görülmektedir. Böylelikle çalışmanın çıktılarının sahiplenilmesi daha da kolaylaşmıştır.
- Platformun bundan sonraki süreçte çok daha fazla STK'nın bir araya gelmesini sağlaması hedeflenmektedir. Basit ilkelerle bir araya gelmiş paydaşlardan oluşan, kamu harcamalarını izlemek ve çıktılarıyla savunuculuğunu yürütmek işlerini yürüten bir platform olması hedeflenmektedir.
- Katılımcılar kamunun gençlik harcamalarının izlenmesi ve yerel seviyede ve yaygın nasıl yapabileceği üzerine tartışma yürütmüşlerdir.

Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği Hakkı

<http://www.kadinininsanhaklari.org>

Kurumla yapılan görüşmede “Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)”nin gölge rapor hazırlama süreci üzerine fikir alışverişi yapılması hedeflenmiştir. Görüşme; derneğin kuruluş süreci ve genel olarak işleyişiyle başlayıp savunuculuk süreçlerinde tuttuğu yerle devam etti. Görüşmede,

- Sürdürülebilir hale getirilen kadının insan hakları eğitim programının izlediği süreç TOG sahadan gelen katılımcılar için oldukça tanıdık ve faydalı görüldü.
- Örgütün kullandığı “gölge rapor” metodunun ne olduğu ve savunu süreçlerinde nasıl kullanıldığı tartışıldı.
- Örgütün kullandığı izleme yöntemi ve izlenen vakalar hakkında bilgiye nereden ulaşıldığı soruları tartışmada uzun zaman aldı.
- Bu tartışmalar sonunda yapılan lobi faaliyetlerinin uluslar arası muhatapları ve resmi kurumların gölge raporlara verdiği önem Adrese Büyüteç ekibinde büyük şaşkınlık yarattı.
- Uluslar arası lobi faaliyetlerinde örgütün işbirliği yaptığı isimler (milletvekilleri, bakanlar, yazarlar, entelektüeller) Adrese Büyüteç ekibi için yaratılan gündemin paylaşıldığında nereleri etkileyebileceği konusunda heyecan yarattı.
- Savunu ve lobi süreçlerinin uzun vadede düşünülmesi ve yürütülmesi gerektiği konuşulan konular arasında önemli noktalardan birisi oldu.
- Örgütün fon-kaynak politikası –bağımsızlığı etkileyebilecek fon sağlayıcılarla çalışmaması-konusu Adrese Büyüteç ekibi için yeni ve dikkat çekici bir bilgi oldu. Bu tartışma uluslar arası fon prosedürleri, Türkiye’de kadın alanındaki fon sağlayıcılar, fon verenlerin projelere müdahale etme eğilimleri gibi konuların açılmasına vesile oldu.
- Kamu kurumlarının tam olarak yerine getirmedikleri görevleri konusunda savunuculuk yapmanın gerekliliği üzerine tartışmalar yürütüldü.

Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı - TÜSEV

<http://www.tusev.org.tr/>

TÜSEV ile yapılan görüşmede “Sivil Toplum Endeksi Projesi” ve “Türkiye’de Derneklerin Örgütlenme Özgürlüğü Önündeki Engeller “ araştırmalarının süreçleri ve yöntemleri paylaşılmıştır.

- Tartışmanın başlangıcı sivil toplum alanındaki “3.sektör” söylemi üzerine oldu.
- TÜSEV’in çalışmalarında öncelikle ihtiyaç analizi ve model izlemeler yapıyor olması savunu metodu olarak ilgi çekti.
- TÜSEV’in dışarıdan uzman çalıştırması ve internet üzerinden anket çalışmaları yapması metod tartışmalarının temeli oldu.
- Bu çerçevede savunu faaliyetlerinde kullanılan verilerin sağlığı konusu uzun tartışmalara neden oldu.
- Metoda dair tartışma katılımcı izleme-anket çalışması arasında karşılaştırma yapılmasına vesile oldu.

Eğitim Reformu Girişimi

<http://www.erg.sabanciuniv.edu/>

ERG ile yapılan görüşmede eğitim alanında yapılan lobcilik ve savunuculuk faaliyetler ve yöntemlerin paylaşılması hedeflenmiştir.

- Bu kurumdaki tartişma –ortak gündem üzerinden- daha çok eğitimin içeriği ve savunuculuk faaliyetinin metodu üzerine ilerledi.
- ERG konuyu yapısal, süreç ve sonuç odaklı olarak inceleyip mevzuata ve işleyişe etki etmeyi amaçlayan işler yapmakta. Bu bakış açısı –zellikle de mevzuata etki etmek- Adrese Büyüteç ile aynı düzleme olduğu için ilgi çekti.
- Savunu faaliyetinde kullanılacak veri için uygun metodu bulma tartişması oldukça verimli geçti.

Hale Akay ile Görüşme

http://www.tesev.org.tr/UD_OBJS/PDF/DEMP/guvenlik%20siyasa%201.pdf

Hale Akay ile yapılan görüşmede yazarı olduğu ve TESEV tarafından yayınlanan Türkiye’de Güvenlik Sektörü: Sorular, Sorunlar, çözümler “ raporunun içeriği, hazırlanış süreci ve yöntemi üzerine konuşulmuştur.

- Yazılan rapora temel olarak kullanılan mevzuata bakmak bu tartişmada da ortak konulardan birisiydi. Hem Adrese Büyüteç hem de savunma harcamaları raporu, kullandığı bilgiyi öncelikle mevzuatı inceleyerek oluşturmayı tercih ediyor.
- TESEV raporunun en sorunlu taraflarından bir tanesi verilere erişmek konusunda yaşanan zorluklar olarak göze çarpıyor. Adrese Büyüteç için bu durum geçerli değil.
- Her iki çalışma için önce mevzuata, daha sonra mevzuat üzerinden tanımlı çalışma sistemine ve son olarak gerçek işleyişe bakmak öncelikli görünüyor.
- Çalışmaların ortak zorluklarından birisi de kamu kurumlarından alınacak bilgilere bilgi edinme hakkı üzerinden değil yetkililerin keyfiyeti üzerinden erişilmesi olarak göze çarptı.

Sosyal Değişim Derneği

<http://www.sosyaldegisim.org/>

Dernekle yapılan görüşmede, “Ulusal Basında Nefret suçları: 10 yıl 10 Örnek” çalışmasındaki deneyimlerinin paylaşılması hedeflenmiştir.

- Kurumun genel olarak nefret suçlarıyla ilgili bir mevzuat oluşturma amacının olması “nefret suçu ve nefret söylemi” kavramlarını tartışmaya açtı. Uzun süren bu tartışma ve soru-cevap süreci İnsan Hakları Gündemi Derneği’nin yayınladığı “Türkiye’de Nefret Suçları Kitapçığı”na kadar ilerledi.
- Adrese Büyüteç ve nefret suçları izlemesi işlerinin her ikisi de işleyişe dâhil etmeyi amaçlıyor ancak medya izleme ve katılımcı izleme metotları bilgiye erişim konusunda başka yollar kullanmaktan geçiyor.
- Nefret suçları ve nefret söylemi konusunda Türkiye’de az sayıda kurumun çalışması, akademik çalışmaların azlığı ve uluslar arası bir ağın olmayışı nefret söylemi ve nefret suçlarına karşı yapılan savunuculuğun önündeki en önemli engeller olarak ortaya çıkıyor.

İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi – ÇOÇA

<http://cocukcalismalari.bilgi.edu.tr/>

Kurum ile yapılan görüşmede, özellikle çocuk hakları alanında yapılan savunuculuk faaliyetleri ve yöntemleri konusunda bilgi almak hedeflenmiştir. Görüşmede,

- Birimin yaptığı çalışmaların 4 ana başlığı –eğitim, araştırma, savunu ve güçlendirme- üzerine konuşuldu.
- Bu başlıklar altında birimin yürüttüğü çalışmalar kapsamında, bilgiye ulaşma yöntemi olarak araştırma ve medya izlemesinin nasıl kullanıldığı gibi konular tartışmaya açıldı.
- Çocuklarla çalışmak konusunda ÇOÇA’nın en çok önem verdiği çocuk katılımı kavramıyla Adrese Büyüteç metodunun katılım odaklı olması arasında bir bağlantı kuruldu.
- Savunuculuk aracı olarak kullanılan radyo programı, kutu oyunu “Söz Küçüğün” gibi araçlar, Adrese Büyüteç ekibi için ileriki dönemde araçlar tasarlamak konusunda heyecan yarattı.